

Pieter Brooijmans, manager Agrarische Zaken bij Suiker Unie:

'Data gaan voor bietenteler aan het werk'

'U wilt op perceel 'Naast de keuken' bieten zaaien? Let op: vijf jaar geleden had u daar boriumgebrek'. Dit soort maatwerkadviezen kunnen bietentelers straks verwachten, doordat Suiker Unie steeds meer gegevens aan elkaar knoopt. Pieter Brooijmans: „De data gaan voor de teler aan het werk.”

Als er één teelt voorop loopt in het analyseren en gebruiken van data, dan is dat de bietenteelt. Dankzij de centrale verwerking van suikerbieten en de omvang van de teelt waren er al vroeg mooie en complete statistieken beschikbaar. Die boden telers en teeltadviseurs handvatten om gericht op zoek te gaan naar verbeteringen in de teelt.

Sinds de komst van Unitip is daar een schat aan teeltinformatie bijgekomen en kunnen er op grotere schaal data aan elkaar worden geknoopt. Dat is niet alleen leerzaam en nuttig, maar zelfs noodzakelijk, vinden ze bij de Suiker Unie. Met ingang van 2018 wordt iedere bietenteler verplicht om deel te nemen aan het teeltregistratie- en adviesprogramma en leveren akkerbouwers minstens zoveel bytes als bieten aan hun coöperatie. Akkerwijzer vroeg aan Pieter Brooijmans wat er aan de 'achterkant' met al die data gebeurt.

Hoe zat het ook alweer: waarom is de deelname aan Unitip verplicht? Niet iedereen zit erop te wachten.

„De belangrijkste reden om het te verplichten, is dat we richting onze afnemers kunnen aantonen dat Nederlandse suiker op een verantwoorde manier geproduceerd wordt. Telers registreren nauwkeurig wat ze doen en hun gegevens worden geanalyseerd en gebruikt in studiegroepen, wat leidt tot verdere verbetering en verduurzaming van de teelt. Als suikersector hebben we dat hele proces goed voor elkaar. Niet voor niets hebben we van het internationale duurzaamheidsschema SAI de hoogste waardering gekregen: de gouden status. Dat is aantrekkelijk voor afnemers en biedt ons dus een concurrentievoordeel. Vandaar dat onze Raad van Beheer heeft gezegd: het is beter als iedereen meedoet. Dan voldoen we allemaal aan de hoogste duurzaamheidsstandaard en hebben we meteen ook de voedselveiligheid geborgd. De bijvangst is dat de teelt als geheel nog beter wordt. Uit onze analyses blijkt dat telers die meedoen aan Unitip hun saldo met gemiddeld 200 euro weten te verhogen.

Het is dus nuttig om met data bezig te zijn en jezelf te spiegelen aan anderen. Het gaat verder dan alleen kijken: hoe presteer ik ten opzichte van het regiogemiddelde? Het gaat ook om: wat doe ik in de teelt anders dan anderen en hoe zou dat kunnen doorwerken in de resultaten? We beseffen dat de ene teler daar meer belangstelling voor heeft dan de andere, en natuurlijk is iets verplichten altijd lastig, maar de bietensector wordt er als geheel beter van.”

Wat gebeurt er met de data die telers aanleveren? Waar komen ze terecht?

„De gegevens van telers bereiken ons op twee manieren. Telers vullen ze online in of ze lezen de gegevens in vanuit hun bedrijfsmanagementsysteem. In beide gevallen komen de data terecht in het programma TeeltCentraal van Agrovision, dat de basis vormt van Unitip. Vanuit die database maken wij de individuele overzichten en berekenen we de gebiedsgemiddelden. Nieuw sinds vorig jaar is dat we alle data ook koppelen aan de perceelcoördinaten. Met die geografische component kunnen we verschillende soorten data, maar ook data over de jaren heen, nauwkeuriger bij elkaar brengen. Perceelsnamen willen nog wel eens veranderen, maar coördinaten niet.”

Hoe is de veiligheid en de privacy geborgd en wie hebben toegang tot de gegevens?

„De enige partij die inzicht heeft in de telersgegevens is Suiker Unie zelf. Cosun heeft

“ **Bietentelers die meedoen aan Unitip verhogen hun saldo met gemiddeld 200 euro** ”

zijn handtekening gezet onder de Gedragscode Datagebruik Akkerbouw en conformeert zich daarmee aan de regels die de sector zelf heeft opgesteld. Daarin staat onder andere dat de teler eigenaar is van zijn data, maar ook dat wij als beheerders back-ups moeten maken van de gegevens en onze apparatuur goed moeten beveiligen. Verder zorgen we ervoor dat gegevens die wij openbaar maken nooit terug te herleiden zijn naar individuele bedrijven.”

Welke data koppelen jullie nog meer aan de data die telers aanleveren?

„Naast kwaliteits- en opbrengstgegevens kunnen we via de perceelcoördinaten ook andere relevante data toevoegen. Er is heel veel nuttige openbare informatie beschikbaar, zoals weersgegevens, bodemkaarten of satellietbeelden. Door die mee te nemen,

kunnen we de analyse van de teeltgegevens verder verbeteren. Verder proberen we de praktische voordelen van het werken met perceelskaarten zo goed mogelijk te benutten. In april of mei geven telers op waar ze hun bieten telen en tekenen ze ook de ligplaats van de bietenhoop alvast in. Dat is handig voor de planning. Via een veldwaarnemingsapplicatie koppelen onze buitendienstmensen ook hun bevindingen direct aan het juiste perceel en de juiste bietenhoop. Als zij bijvoorbeeld rotverschijnselen of een gebreksziekte zien, of ze maken een foto van een aangetast blad, dan wordt dat weggeschreven bij het betreffende perceel. Later, misschien pas een rotatie verder, komt die informatie weer van pas.”

Hoe komt die informatie terug bij de teler?

„Wij willen steeds meer toewerken naar just-in-time adviezen. Nu worden gegevens vaak nog gebruikt om achteraf te analyseren wat er beter kan. Maar veel van de informatie komt ook tijdens het seizoen al van pas, bij het nemen van teeltbeslissingen. Als je zaad bestelt, is het handig als je per perceel ziet welke rassen daar het beste passen en of het gebruik van speciaal pillenzaad aan te raden is. Ook is het handig als je bijvoorbeeld met een schuin oog ziet dat je op hetzelfde perceel vijf jaar geleden last had van rhizoctonia of boriumgebrek. Op die manier gaan de data dus voor je aan het werk en wordt de kans op fouten in de teelt kleiner. Een boer heeft genoeg aan zijn hoofd en bedrijven worden steeds groter; dan biedt dit soort informatie ondersteuning.”

Aan welke toepassingen denken jullie nog meer?

„We kunnen teeltinformatie, onder andere van IRS of WUR, nog gericht ontsluiten. Sinds een paar jaar geven we bijvoorbeeld een score voor de bodemkwaliteit, een toepassing die we in samenwerking met CLM hebben gemaakt. Daarbij wordt onder andere gekeken naar het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen, grondbewerking en organische-stof toevoer. Je kunt op basis daarvan een indicatie geven over de gezondheid van de bodem. Telers die meer willen weten over bepaalde deelonderwerpen kunnen daarvoor doorklikken. Het is ook weer een voorbeeld van de juiste kennis op de juiste plek. Maar ook het Internet of Things gaat de komende jaren nieuwe mogelijkheden opleveren. Denk bijvoorbeeld aan het plaatsen van sensoren in het veld of in de bietenhoop, die real time hun gegevens doorgeven. Dat maakt een nog preciezere teelt mogelijk.” ■